

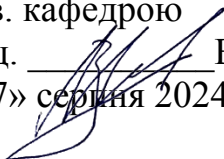
**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра суспільно-гуманітарних наук

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП «Фінанси, банківська
справа та страхування»
проф. Наталя ТРУСОВА
«27» серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедрою
доц. Володимир МИХАЙЛОВ
«27» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Сучасні методики викладання у вищій школі
та педагогічна майстерність»**

для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
(доктор філософії)

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

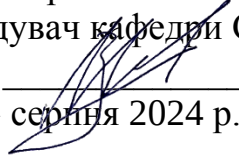
кваліфікація: доктор філософії з фінансів, банківської
справи, страхування та фондового ринку

факультет економіки та бізнесу

2024–2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні методики викладання у вищій школі та педагогічна майстерність» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» кваліфікація: доктор філософії з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Запоріжжя. ТДАТУ. 2024. 13 с.

Розробники: Ковальчук Василь Іванович, д.п.н., проф.,
Тараненко Г.Г., к.п.н., доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри суспільно-гуманітарних наук. Протокол № 1 від «26» серпня 2024 року
Завідувач кафедри СГН
доц. Володимир МИХАЙЛОВ
«27» серпня 2024 р.

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» кваліфікація: доктор філософії з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Протокол від 30 серпня 2024 року №1

Голова доц. Юлія ВОРОНІНА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступіньвищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>денна форма навчання</u> денна або заочна	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	<u>Обов’язкова</u>	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність <u>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u> (шифр і назва)		
Змістових модулів –2		Ступень вищої освіти <u>«Доктор філософії»</u>	Курс
Тижневе навантаження: аудиторних занять – 2 год самостійна робота студента – 2,8 год	1-й		1-й
	<u>Вид занять</u>		<u>Кількість годин</u>
	Лекції		10 год.
	Лабораторні заняття		-
	Практичні заняття		10 год.
	Семінарські заняття		-
Самостійна робота	70 год.		
		Форма контролю: <u>диференційований залік</u> екзамен або диференційований залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передмова. Дисципліна «Сучасні методики викладання у вищій школі та педагогічна майстерність» являє собою основу психолого-педагогічної підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Доктор філософії» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» з метою озброєння майбутніх викладачів і науковців методологією педагогічної науки, знаннями закономірностей функціонування системи вищої освіти і її складових, ознайомлення з інноваційними технологіями, методами, засобами навчання, виховання, управління в системі вищої освіти; розвиток професійного мислення, формування у них розуміння високої значущості педагогічної праці у суспільному прогресі людства, розвиток практичних умінь і навичок творчого дослідницького підходу до організації педагогічної діяльності в умовах вищої школи.

Метою дисципліни «Сучасні методики викладання у вищій школі та педагогічна майстерність» є формування у здобувачів наукового ступеня доктора філософії систематизованих уявлень, теоретичних знань і практичних вмінь про сучасні технології та методики викладання дисципліну у вищій школі, методики розроблення різноманітних науково-методичних і навчально-методичних матеріалів, формування вмінь і навичок щодо організації освітнього процесу, планування й проведення всіх форм аудиторних та позааудиторних навчальних занять у закладі вищої освіти, формування професійно-педагогічної готовності, зокрема високого рівня педагогічної майстерності ефективно використовувати традиційні й інноваційні методи викладання у вищій школі.

Завдання навчальної дисципліни «Сучасні методики викладання у вищій школі та педагогічна майстерність» наступні:

- Ознайомлення із сучасною структурою вищої освіти України, чинними законодавчими і нормативними документами, загальними положеннями організації освітнього процесу.

- Засвоєння психолого-педагогічних та дидактичних основ освітнього процесу у закладах вищої освіти, базових теоретичних знань з методики викладання у вищій школі.

- Формування практичних навичок й умінь з методики викладання із використанням традиційних та інноваційних освітніх технологій, інформаційних ресурсів освітньо-наукового процесу.

- Оволодіння методикою розробки конкретних навчально-методичних видань.

- Набуття компетентностей з підготовки різноманітного методичного забезпечення для проведення різних видів занять та діагностики знань студентів.

- Опанування компетенціями з організації та контролю самостійної роботи студентів.

- Ознайомлення з дистанційними технологіями навчання.

– Розвиток здібностей, необхідних для ефективної педагогічної діяльності, формування засад педагогічної майстерності.

Результати навчання (з урахуванням soft skills)

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність до мотивації та досягнення спільної мети.

ЗК 4. Здатність працювати автономно та відповідати за навчання інших.

ЗК 6. Здатність спілкуватися у професійному середовищі та з представниками інших професійних груп у національному та міжнародному контексті.

ЗК 7. Здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність до формулювання наукових задач та розробки стратегій їх розв'язання з можливістю інтеграції знань з різних наукових сфер та застосуванням системного підходу.

ФК 3. Здатність обирати методи, необхідні для досягнення поставленої мети дослідження.

ФК 5. Здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ФК 8. Здатність до науково-педагогічної діяльності у галузі управління та адміністрування, самостійно формувати навчально-методичне забезпечення дисциплін професійно-орієнтованого чи професійного циклу для викладання у закладах вищої освіти.

Результати навчання:

РН1. Самостійно мислити, генерувати нові ідеї та гіпотези на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження.

РН2. Здійснювати повний та різносторонній пошук інформації, її систематизацію та аналіз.

РН 3. Мотивувати та управляти роботою інших для досягнення спільної мети.

РН 4. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших.

РН 6. Демонструвати навички наукової комунікації, міжнародного

співробітництва, представляти широкій науковій спільноті й громадськості наукові результати у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку державною й іноземними мовами в усній і письмовій формі.

РН7. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

РН 8. Самостійно формулювати наукові задачі та розробляти стратегії їхнього розв'язання шляхом інтеграції знань різних наукових сфер із застосуванням системного підходу.

РН12. Застосовувати науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність навчального процесу.

РН13. Дотримуватись правил академічної доброчесності у наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Soft skills:

- **комунікативні навички:** письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді;

- **уміння виступати привселюдно:** навички, необхідні для виступів на публіці; проводити презентації;

- **керування часом** - уміння справлятися із завданнями вчасно;

- **гнучкість і адаптивність:** гнучкість, адаптивність і здатність мінятися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем;

- **лідерські якості:** уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння встановлювати мету, планувати;

- **особисті якості:** креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до навколишніх.

Міждисциплінарні зв'язки з урахуванням структурно-логічної схеми ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування».

Перелік навчальних дисциплін, знання з яких потрібні для вивчення освітньої компоненти: «Філософія науки».

Перелік навчальних дисциплін, вивчення яких у подальшому базується на матеріалі освітньої компоненти: «Інтелектуальна власність та захист авторських прав», «Педагогічна практика».

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1 Основні категорії та актуальні проблеми методики викладання у вищій школі

Тема 1. Методика викладання в системі професійної підготовки

докторів філософії в галузі [1, с.1-26; 2, 8-17; 6, с.5-9]

1.1.Предмет і завдання методики викладання у вищій школі

1.2.Основні категорії методики викладання у вищій школі

1.3.Актуальні проблеми методики викладання у вищій школі

Тема 2. Дидактичні основи педагогічного процесу у вищій школі [1, с.27-41; 2, 18-36; 6, с.10-28]

2.1 Дидактичні основи педагогічного процесу. Категорії педагогіки вищої школи

2.2 Методологічні аспекти педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки

2.3 Закономірності педагогічного процесу у вищій школі
2.4 Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі

2.5 Система освіти України та вища освіта як її складова.

2.6. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору

Тема 3. Нормативно-правові основи організації і планування освітнього процесу у закладі вищої освіти [3; 4; 6, с. 29-37]

3.1 Нормативно-правова база освітнього (навчального) процесу у закладі вищої освіти (Закони, Постанови уряду, МОН України тощо)

3.2 Стандарти освіти та їх складові

3.3 Структура освітньо-професійної програми та принципи її створення

3.4 Організація освітнього процесу та методика розробки навчального плану (його структурно-логічна схема).

Змістовий модуль 2 Технології, методи і методики навчання у вищій школі. Педагогічна майстерність викладача вищої школи

Тема 4. Технології та методи навчання у вищій школі [2, 11-128; 6, с. 72-91]

4.1 Методи та форми активізації процесу навчання.

4.2 Сучасні технології навчання у закладі вищої освіти (технологія дистанційного навчання, технологія модульного навчання, проблемне навчання у вищій школі, ігрові технології навчання, інтерактивні технології навчання)

4.3 Зміст навчально-методичного забезпечення дисципліни

Тема 5. Методика підготовки навчальних занять у вищій школі [1, с.42-111; 2, 58-110; 6, с.38-71]

5.1 Лекція як провідна форма навчального процесу. Типологія лекцій. Практичний аспект.

5.2 Практичне, семінарське і лабораторне заняття: загальна характеристика. Практичний аспект

5.3 Форми організації самостійної роботи студентів

5.4 Методика організації педагогічного контролю навчальних досягнень студентів у ЗВО.

Тема 6. Педагогічна майстерність як найвищий рівень педагогічної діяльності викладача вищої школи

[1, с.140-206; 6, с.99-110]

6.1 Комунікативне забезпечення освітнього процесу у вищій школі

6.2 Педагогічна майстерність викладача закладу вищої освіти

6.3 Самовиховання як шлях професійного самовдосконалення викладача

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість годин				Бали
			лек	лаб	прак	срс	
Змістовий модуль 1. Основні категорії та актуальні проблеми методики викладання у вищій школі							
1-2	Лекція 1	Методика викладання в системі професійної підготовки докторів філософії в галузі	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 1	Предмет, завдання, основні категорії та актуальні проблеми методики викладання у вищій школі. Актуальні проблеми методики викладання у вищій школі	-	-	2	-	10
	Самостійна робота 1	Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні. Болонський процес як засіб інтеграції ідемократизації вищої освіти	-	-	-	10	10
3-5	Лекція 2-3	Дидактичні основи педагогічного процесу у вищій школі. Нормативно-правові основи організації і планування освітнього процесу у закладі вищої освіти	4	-	-	-	-
	Практичне заняття 2	Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору	-	-	2	-	10
	Самостійна робота 2	Удосконалення змісту навчальних дисциплін в контексті методики їх	-	-	-	10	10

		викладання.					
6-7	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 1	-	-	-	10	-
	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 – 50 год.			6	-	4	40	50
<i>Змістовий модуль 2. Технології, методи і методики навчання у вищій школі. Педагогічна майстерність викладача вищої школи</i>							
8-10	Лекція 4	Технології та методи навчання у вищій школі	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 3-4	Методика підготовки та проведення занять у вищій школі	-	-	4	-	15
	Самостійна робота 3	Основні організаційні форми навчання у ЗВО, їх види та функції	-	-	-	10	10
11-12	Лекція 5	Педагогічна майстерність як найвищий рівень педагогічної діяльності викладача вищої школи	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 5	Комунікативне забезпечення освітнього процесу у вищій школі	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 4	Тактика самовдосконалення	-	-	-	10	10
13-14	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 2	-	-	-	10	-
	ПМК 2	Підсумковий контроль	-	-	-	-	10
<i>Всього за змістовий модуль 2 - 40 год.</i>			4	-	6	30	50
<i>Диференційований залік</i>			-	-	-	-	-
<i>Всього з навчальної дисципліни - 60 год.</i>			10	-	10	70	100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий модульний контроль 1

1. Пріоритетні напрями державної політики щодо розвитку вищої освіти в Україні.
2. Заходи з реформування системи освіти в Україні.
3. Комплекс нормативних документів щодо розроблення складових системи стандартів вищої освіти в Україні.
4. Європейський простір вищої освіти.
5. Особливості систем вищої освіти у країнах Європи, у США та Японії.
6. Історичні етапи розвитку Болонського процесу.
7. Болонська декларація міністрів освіти європейських країн.
8. Розвиток Болонського процесу.
9. Причини запровадження Болонського процесу.
10. Мета Болонського процесу.
11. Принципи Болонського процесу.
12. Основні етапи входження України до Болонського процесу.
13. Відмінності національної системи освіти від Європейської.
14. Зміст Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).
15. Адаптація вищої освіти України в Європейський освітній простір.
16. Основні положення кредитно-модульної системи та наслідки її впровадження.
17. Дайте визначення терміну «педагогіка», предмету її вивчення.
18. Що таке педагогічна система?
19. Перелічте і охарактеризуйте закони і закономірності педагогіки.
20. Перелічте і охарактеризуйте принципи навчання.
21. Охарактеризуйте структуру вищої освіти.
22. Охарактеризуйте освітні і освітньо-кваліфікаційні рівні.
23. Охарактеризуйте систему вищих навчальних закладів України.
24. Освітньо-професійна програма (ОПП) підготовки кадрів у вищійшколі.
25. Навчальний план, його структура і порядок реалізації.
26. Графік навчального процесу, його роль і порядок складання.
27. Навчальна програма. Види навчальних програм.
28. Робоча навчальна програма та її складові.
29. Порядок розробки робочої програми.
30. Тематичний план, його зміст і порядок затвердження.
31. Навчальне навантаження викладача і його види.

Підсумковий модульний контроль 2

1. Форми активізації навчального процесу.
2. Дидактичні засоби активізації процесу навчання.
3. Педагогічні освітні технології.
4. Методи навчання.

5. Дайте визначення лекції.
6. Поясніть, у чому полягають переваги і недоліки лекції у вищій школі.
7. Які види лекцій використовують у сучасному ЗВО?
8. Яким чином можна активізувати навчально-пізнавальну діяльність студентів на лекції?
9. Опишіть структуру традиційної тематичної лекції. Від яких чинників залежить структура лекції?
10. Опишіть методику і техніку читання лекції.
11. Як Ви розумієте вислів «виховні можливості» лекції?
12. Які етапи включає дидактичний проект лекції у вищій школі? Охарактеризуйте їх.
13. Дайте визначення практичному заняттю.
14. Охарактеризуйте структуру практичного заняття. Дайте визначення індивідуальному заняттю.
15. Дайте визначення консультації.
16. У якому вигляді може проводитися практичне заняття?
17. Дайте визначення семінарського заняття.
18. Яка мета проведення семінару в активній формі?
19. Який порядок підготовки і проведення семінарів в активній формі?
20. Які функції ведучого проведення семінару в активній формі?
21. Які функції арбітра проведення семінару в активній формі?
22. Кого називають ведучим проведення семінару в активній формі?
23. Кого називають арбітра проведення семінару в активній формі?
24. Дайте визначення лабораторній роботі?
25. Дайте характеристику класифікації лабораторних робіт.
26. Опишіть організацію виконання лабораторних завдань.
27. Вимоги до оформлення звіту по лабораторній роботі.
28. Порядок організації здачі звіту і оцінки результатів виконання лабораторних робіт.
29. Навчально-методичний комплекс і його складові.
30. Які види контролю використовують у навчальному процесі в вищій школі? Дайте їм характеристику.
31. Дайте характеристику організації іспитів і заліків у вищій школі?
32. Які загальні критерії оцінювання знань студентів на іспиті?
33. З яких елементів складається будь-який тест ?
34. Які існують варіанти закритих тестів ?
35. Які вимоги до організації процесу тестового контролю знань студентів в вищій школі? Дайте їм характеристику.
36. Дайте визначення основним характеристикам тестів.
37. Дайте визначення тесту і педагогічному тесту.
38. Яка мета тестового контролю?
39. Які функції тестового контролю?
40. Комунікативне забезпечення освітнього процесу у вищій школі.
41. Педагогічна майстерність викладача закладу вищої освіти.
42. Самовиховання як шлях професійного самовдосконалення викладача.

6 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання, які використовуються в процесі проведення лекційних та практичних занять з навчальної дисципліни: лекції з використанням мультимедійних презентацій та проблемного викладання, робота в групах, розв'язування ситуаційних завдань, кейсів.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
2. Ковальчук В.І. Методика викладання у вищих навчальних закладах: практикум. Київ: Міленіум, 2017. 428 с.
3. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 241с.
4. Педагогічна майстерність / [Зязюн І. А., Крамущенко Л. В., Кривонос І. Ф. та ін.]; за ред. І.А.Зязюна. – 2–ге вид., допов. і переробл. – К. : Вища школа, 2004. 422 с.
5. Про вищу освіту : закон України від 01.07.2014р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
6. Про освіту : закон України від 05.09.2017р. №2145-VIII із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
7. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2016. 65 с.
8. Тараненко Г.Г. Методика викладання у вищому навчальному закладі: навчально-методичний посібник. Мелітополь: ФО-П Однорог Т.В., 2017. 202с.
9. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання, які навчаються за спеціальністю 133 – «Галузеве машинобудування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: І. О. Казак. – Електронні текстові данні (1 файл: 1,37 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с. URL: https://cpsm.kpi.ua/Doc/pvsh_lek_phd.pdf
10. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Кондор, 2011. 628 с.

Допоміжна

11. Дубасенюк О.А. Упровадження освітніх інновацій в системі вищої освіти. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2011. 444 с.
12. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / за ред. В.О.Моляко, О.Л.Музики. Житомир: Вид-во Рута, 2006. 320 с.

13. Козяр М. М., Коваль М. С. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ:Знання, 2013. 327 с.
14. Лекції з педагогіки вищої школи: навчальний посібник / за ред. В.І.Лозової. Харків: «ОВС», 2006. 496 с.
15. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник /. Кривий Ріг : КДПУ, 2010. 270 с.
16. Ничкало Н. Г. Розвиток професійної освіти в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів: монографія. Київ: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. 125 с.
17. Онищенко В. Д. Фундаментальні педагогічні теорії : монографія. Львів: Норма, 2014. 356 с.
18. Прокопів Л.М. Інформаційні технології в педагогіці: методичні рекомендації до самостійної роботи. Івано-Франківськ, 2013. 60 с.
19. Професійна освіта : словник [навч. посібник] / уклад. С. У. Гончаренко [та ін.] / за ред. Н. Г. Ничкало. Київ, 2000. 380 с.
20. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти:монографія. Львів: Видавництво Львівська політехніка, 2014. 168 с.
21. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: підручник. К.: Міленіум, 2006. 344 с.
22. Січкарук О. Інтерактивні методи навчання у вищій школі. К.: Тансоа, 2006. 88 с.
23. Тітова О. А. Педагогічна система розвитку творчого потенціалу майбутніх інженерів у аграрних університетах: теоретичне обґрунтування та методичне забезпечення : монографія. Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2019. 324 с.

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

21. Освітній портал ТДАТУ: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. Точка доступу: <http://op.tsatu.edu.ua/login/index.php>
22. Науково-технічна бібліотека ТДАТУ: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. Точка доступу: <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
23. Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук ТДАТУ: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. Точка доступу: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>